

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	EPOP-R0-100-2206, EPOP-R0-200-2206, EPOP-R0-300-2206, EPOP-R0-400-2206, EPOP-R0-700-2206
<i>Termin egzaminu:</i>	1 czerwca 2022 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2022 r.

Temat 1. Określ, jaki problem podejmuje Anna Martuszevska w podanym tekście. Zajmij stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autorkę, odwołując się do tego tekstu oraz innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 wyrazów.

(Anna Martuszevska, *Literackie kategorie związane z milczeniem i przemilczeniem*)

Wskazówki do tematu 1.

Określenie problemu, np.:

- kategoria milczenia / przemilczenia w tekście literackim
- sposoby wprowadzania przemilczenia do tekstu literackiego (celowe zabiegi kompozycyjne, mowa ezopowa).

Uwaga.

Określenie problemu jest pełne, jeśli praca zawiera odtworzenie problemu oraz jego interpretację, czyli:

- wyjaśnienie, jak się rozumie problem (kategorię milczenia / przemilczenia w tekście literackim), z czego on wynika
- umieszczenie tego problemu w odpowiednim kontekście.

Rozwiązanie problemu przyjęte przez Annę Martuszevska, np.:

- kategoria milczenia / przemilczenia pełni w tekście literackim różne funkcje znaczeniowe
- kategoria milczenia / przemilczenia wpływa na odbiór tekstu literackiego
- odczytanie znaczenia różnych zabiegów milczenia / przemilczenia w tekście literackim jest możliwe pod warunkiem znajomości np. kontekstu historycznego, konwencji literackich.

Wymagania egzaminacyjne 2022 ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Zdający rozumie teksty o skomplikowanej budowie; dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; ma świadomość kryteriów poprawności językowej.	I. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu; 1.4) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście; 1.5) wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym, dokonuje jego logicznego streszczenia; 3.3) zna pojęcie aktu komunikacji językowej i wskazuje jego składowe (nadawca, odbiorca).

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

	I. (IV etap edukacyjny) poziom rozszerzony. Zdający: 1.2) twórczo wykorzystuje wypowiedzi krytycznoliterackie i teoretycznoliterackie.
II. Zdający w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach; [...] odczytuje rozmaite sensy dzieła.	II. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Zdający: 1.2) określa problematykę utworu; 3.1) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (słowa-klucze); 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty (np. literackie, kulturowe, filozoficzne, religijne); 4.1) dostrzega związek języka z wartościami, rozumie, że język podlega wartościowaniu; 4.2) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości [...] uniwersalne. II. (IV etap edukacyjny) poziom rozszerzony. Zdający: 3.4) konfrontuje tekst literacki z innymi tekstami kultury np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi.
III. Zdający buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; ma świadomość własnej kompetencji językowej.	III. (IV etap edukacyjny) poziom podstawowy. Zdający: 1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 1.2) przygotowuje wypowiedź (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, sporządza plan wypowiedzi, dobiera właściwe słownictwo); 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZI

A	
Określenie problemu	Sformułowanie rozprawy
9 Określenie problemu zgodne z tekstem i pełne	Stwierdzenie
6 Określenie problemu zgodne z tekstem, ale niepełne	Stwierdzenie
3 Określenie problemu częściowo zgodne z tekstem	Stwierdzenie
0 Brak określenia problemu lub problem niezgodny z tekstem	Brak stwierdzenia

UWAGA

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała ocenę 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała ocenę 1, 2 lub 3 punkty, a w kategorii **B** – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli praca składa się z **mniej niż 3** punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Pojawienie się błędu kardynalnego skutkuje przyznaniem 0 punktów.

ENTACYJNEJ (MAKSYMALNIE 40 PUNKTÓW)

	C	D	E	F	G	H
nieobecna rzecz	Poprawność rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu
0	2 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczące zaburzenia spójn.	4 Styl stosowny	4 Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4 Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
1		3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczące zaburzenia spójności	2 Styl częściowo stosowny	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						
43						
44						
45						
46						
47						
48						
49						
50						
51						
52						
53						
54						
55						
56						
57						
58						
59						
60						
61						
62						
63						
64						
65						
66						
67						
68						
69						
70						
71						
72						
73						
74						
75						
76						
77						
78						
79						
80						
81						
82						
83						
84						
85						
86						
87						
88						
89						
90						
91						
92						
93						
94						
95						
96						
97						
98						
99						
100						

0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 1-3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 4-6 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 7-10 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 11-15 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 16-20 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 21-25 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 26-30 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 31-35 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 36-40 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 41-45 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 46-50 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 51-55 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 56-60 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 61-65 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 66-70 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 71-75 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 76-80 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 81-85 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 86-90 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 91-95 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 96-100 punktów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Objaśnienia dotyczące oceny

A. Określenie problemu. Z tego wynika, że uczeń powinien określić ten problem. Określenie problemu

Określenie problemu uważa się za:

- **pełne**, jeśli praca zawiera problem w odpowiedzi na pytanie historycznymi uwarunkowaniami
- **niepełne**, jeśli praca zawiera problem w odpowiedzi na pytanie historycznymi uwarunkowaniami
- **częściowo zgodne z** treścią

B. Sformułowanie stanowiska

Uczeń powinien **omówić i uzasadnić** swoje stanowisko wobec rozwiązania przyjętego

Sformułowanie stanowiska uważa się za:

- **częściowo adekwatne**, gdy zawiera stanowisko i jego uzasadnienie
- **pełne**, gdy zawiera stanowisko i jego uzasadnienie oraz odwołania do innych tekstów kultury
- **niepełne**, kiedy brak uzasadnienia

C. Poprawność rzeczową ocenia się na podstawie sformułowania stanowiska w odpowiedzi na pytanie

Błąd kardynalny to błąd rzeczowy polegający na błędnej interpretacji przywołanego tekstu

D. Kompozycja oceniana jest na podstawie gatunku wypowiedzi. Należy zwrócić uwagę na niezbędne dla jasnego sformułowania stanowiska i konsekwentnie uporządkowanie argumentów

Kompozycja jest **funkcjonalna**, jeśli jest realizowana w tekście funkcjonalnie, tzn. jest zgodna z zasadami

Wagę zaburzenia funkcjonalności kompozycji uważa się za nieistotne, jeśli w zakończeniu wcześniejszego

wypowiedzi argumentacyjnej

Uczeń powinien zrozumieć, jaki problem podejmuje autor w przedstawionym fragmencie tekstu oraz sformułować swoje stanowisko, które jest oceniane ze względu na to, czy jest **zgodne z tekstem** i czy jest **pełne**.

Uczeń powinien odtworzyć problem (np. w postaci pytania), jak i jego interpretację, czyli umieszczenie tego w kontekście. Interpretacja problemu powinna być uzasadniona (np. wagę problemu można uzasadnić jego znaczeniem lub współczesnymi implikacjami).

Uczeń powinien sformułować interpretację trafnie rozpoznanego problemu.

Uczeń, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

Stosunek stanowiska do rozwiązania przyjętego przez autora tekstu.

Stosunek stanowiska do rozwiązania przyjętego przez autora tekstu uważa się za **zgodne z tekstem**, jeśli jest zgodne z treścią tekstu. Sformułowanie stanowiska zdającego jest oceniane ze względu na to, czy jest **adekwatne do tekstu** i czy jest **pełne**.

Stosunek stanowiska do rozwiązania przyjętego przez autora tekstu uważa się za:

zgodne z tekstem, gdy zniekształca rozwiązanie proponowane przez autora.

niezgodne z tekstem, gdy zawiera stanowisko i jego uzasadnienie oraz trafne odwołania do innych tekstów kultury

Uczeń, jeśli odwołania do innych tekstów kultury uzasadniają stanowisko zdającego.

Uczeń, jeśli na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na ocenę rozwiązania przyjętego przez autora tekstu uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

Uczeń, jeśli wiadzący o nieznanym (1) tekście kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekście rozwiązania przyjętego przez autora tekstu.

Uczeń, jeśli błąd na podstawie **funkcjonalności segmentacji i uporządkowania tekstu** zgodnie z wybranym przez zdającego gatunkiem wypowiedzi. Należy zwrócić uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity i zdania, które stanowią stanowiska i uzasadniające je argumenty, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie powiązane i nie zawierają zbędnych powtórzeń).

Uczeń, jeśli podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek są ściśle powiązane z porządkiem treści historycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest

Uczeń, jeśli ocenia egzaminator na podstawie całości pracy (np. brak zakończenia w pracy, w której uczeń jasno rozwija swoje stanowisko, natomiast brak rozdzielenia interpretacji problemu od interpretacji rozwiązania lub podważenie argumentów – za znaczne zaburzenie).

Egzamin maturalny z języka polskiego

E. Spójność lokalną ocenia sąsiedztwie zdaniami w akapicie ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie.

F. Styl tekstu ocenia się ze względu na

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachodzi zgodność gatunku wypowiedzi, sporadyczne odstępstwa
- **częściowo stosowny**, np. w wypowiedzi połączonych metaforami. Mieszanie stylów
- **niestosowny**, jeśli w wypowiedzi występują błędy stylistyczne.

G. Poprawność językowa ocenia się pod względem fleksyjnym i stylistycznym.

Błąd stylistyczny to konstrukcja, która jest niepoprawna w jakimś tekście, np. błędy składniowe.

Błędy logiczne nie uznaje się za błędy stylistyczne.

H. Poprawność zapisu ocenia się pod względem ortograficznym (błędy ortograficzne) oraz ich **wagę** (błędy interpunkcyjne w zapisie słów i klasyfikacja błędów interpunkcyjnych).

zgodnie z rozporządzeniem z 2022 r.

Podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie zdaniami w akapicie ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie (potok myślowy, skojarzenia).

na **stosowność**.

Styl jest zasadą *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia egzaminacyjnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, nieistotne odstępstwa.

Wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, używa wyrażenia i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierne mieszanie stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

Wypowiedź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Wypowiedź jest zgodna z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

Styl jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

zgodna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, np. nadmierne powtórzenia, metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub

błędy stylistyczne.

Ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości wypowiedzi). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej o wysokiej częstotliwości. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego z 2022 r. Jerzego Podrackiego.

Temat 2. Dokonaj interpretacji porównawczej podanych tekstów. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

(Wisława Szymborska, *Życie na poczekaniu* i Cyprian Kamil Norwid, *Marionetki*)

Wskazówki do tematu 2.

- W realizacji zadania istotne jest porównywanie (najlepiej równoległe) obu tekstów.
- Jeśli zdający podejmuje się interpretacji najpierw pierwszego tekstu, to interpretując drugi tekst, powinien nawiązywać w swoim porównaniu do pierwszego tekstu.
- Krótkie, dwu- czy trzyzdaniowe porównanie na końcu wypracowania jest niewystarczające.

KRYTERIA OCENY INTERPRETACJI

A	Uzasadnienie interpretacyjne
6 Koncepcja niesprzeczna z utworami i spójna	Uzasadnienie trafne i pogłębione
4 Koncepcja niesprzeczna z utworami i częściowo spójna	Uzasadnienie trafne i niepełne
2 Koncepcja częściowo sprzeczna z utworami	Uzasadnienie częściowe
0 Koncepcja sprzeczna z utworami lub brak koncepcji	Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację utworów

UWAGA

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała ocenę 6, egzaminator przyznaje punkty w pozostałych kategoriach.
 Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała ocenę 4, egzaminator przyznaje punkty w kategoriach B i C.
 Jeśli praca składa się z mniej niż trzech zdań, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Pojawienie się błędu kardynalnego skutkuje przyznaniem 0 punktów.

KRYTERIA OCENY INTERPRETACJI (MAKSYMALNIE 40 PUNKTÓW)

	C	D	E	F	G	H
Opis	Poprawność rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu
B	2 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4 Styl stosowny	4 Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4 Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
				2 Styl częściowo stosowny	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
C		3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczne zaburzenia spójności			
D						
E						
F						
G						
H	0 Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0 Brak zamysłu kompozycyjnego	0 Wypowiedź niespójna	0 Styl niestosowny	0 Liczne błędy rażące	0 Liczne błędy rażące

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała ocenę 6, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała ocenę 4, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż trzech zdań, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się błędu kardynalnego skutkuje przyznaniem 0 punktów.

Objaśnienia dotyczące oceny

A. Koncepcja interpretacji – ocena ustalenia pewnych obszarów. Koncepcja jest oceniana ze względu na:

Koncepcja jest:

- **niesprzeczna z utworami**, gdy nie drugorzędne.
- **częściowo sprzeczna z utworami**, gdy obszary są dla tekstów cenne.
- **całkowicie sprzeczna z utworami**, gdy nie znajduje potwierdzenia w obu tekstach, przy czym porównywane obszary są dla tekstów trafne i istotne.

Koncepcja jest:

- **spójna**, gdy wypowiedź utworów.
- **częściowo spójna**, gdy wypowiedź obejmuje i łączy sensy obu utworów, ale w sposób niewystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej.
- **niespójna**, gdy wypowiedź nie łączy sensy każdego tekstu, ale ich nie łączy (tzn. wypowiedź składa się z dwóch niepowiązanych ze sobą wypowiedzi).

Brak koncepcji to brak wskazania obszarów, które są dla tekstów cenne.

B. Uzasadnienie interpretacji

Uzasadnienie **trafne** zawiera wskazanie obszarów, które są dla tekstów cenne. Argumenty muszą być powiązane z tekstami argumenty na rzecz odczytania sensów wynikających z zestawienia utworów.

Uzasadnienie jest:

- **częściowo trafne**, jeśli powiązanie obszarów pojawi się przynajmniej w jednym z utworów.
- **pogłębione**, jeśli znajduje potwierdzenie nie tylko w tekstach, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowym).
- **niepogłębione**, gdy wskazanie obszarów nie jest powiązane z tekstami argumenty na rzecz odczytania sensów wynikających z zestawienia utworów.

C. Poprawność rzeczową – ocena koncepcji interpretacyjnej uwzględniającej poprawność merytoryczną.

Błąd kardynalny to błąd rzeczowy, który jest interpretacyjnego przywołanie obszarów, które są dla tekstów cenne.

D. Kompozycja oceniana jest pod kątem gatunku wypowiedzi. Należy ocenić, czy wypowiedź jest

interpretacji porównawczej

interpretacja porównawcza jest efektem poszukiwania przez zdającego sensów wynikających z zestawienia tekstów i wymaga wskazania, w których szuka się podobieństw i/lub różnic między utworami, a następnie wyciągnięcia z tego wniosku. Ocena interpretacji porównawczej polega na tym, czy jest **niesprzeczna z utworami** i czy jest **spójna**.

znajduje potwierdzenia w obu tekstach, przy czym porównywane obszary są dla tekstów trafne i istotne.

interpretacji, jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmentach) znajduje potwierdzenie w tekstach lub porównywane obszary są dla tekstów cenne.

interpretacja porównawcza jest niesprzeczna z utworami, jeśli nawet we fragmentach (lub fragmentach) nie znajduje potwierdzenia w tekstach.

interpretacja porównawcza jest spójna, gdy wypowiedź wystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej obejmuje i łączy w całość sensy obu utworów.

interpretacja porównawcza jest częściowo spójna, gdy wypowiedź obejmuje i łączy sensy obu utworów, ale w sposób niewystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej.

interpretacja porównawcza jest niespójna, gdy wypowiedź nie łączy sensy każdego tekstu, ale ich nie łączy (tzn. wypowiedź składa się z dwóch niepowiązanych ze sobą wypowiedzi).

sady zestawienia utworów.

oceniane ze względu na to, czy jest **trafne** i czy jest **pogłębione**.

interpretacja porównawcza jest częściowo trafna, jeśli powiązanie obszarów pojawi się przynajmniej w jednym z utworów. Argumenty muszą być powiązane z tekstami argumenty na rzecz odczytania sensów wynikających z zestawienia utworów. Jeśli argumenty nie są powiązane z tekstami argumenty na rzecz odczytania sensów wynikających z zestawienia utworów, to znaczy wywodzić się z formy lub/i treści tekstów.

– oprócz argumentów niepowiązanych z tekstami lub/i niewynikających ze sfunkcjonalizowanej analizy – argumenty powiązane z tekstami i wynikające ze sfunkcjonalizowanej analizy.

– **pogłębione**, jeśli znajduje potwierdzenie nie tylko w tekstach, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowym).

– **niepogłębione**, gdy argumenty są sfunkcjonalizowane, ale zdający przywołał je tylko z tekstów albo tylko z kontekstów.

– **poprawność rzeczową** – ocena koncepcji interpretacyjnej uwzględniającej poprawność merytoryczną. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na poprawność merytoryczną nie są błędami rzeczowymi.

– **błąd kardynalny** to błąd rzeczowy, który jest interpretacyjnego przywołanie obszarów, które są dla tekstów cenne.

– **kompozycja** oceniana jest pod kątem gatunku wypowiedzi. Należy ocenić, czy wypowiedź jest

– **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez ucznia sposobem podziału tekstu na części, pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity.

Egzamin maturalny z języka polskiego

niezbędne dla jasnego przed
są logicznie oraz konsekwen

Kompozycja jest **funkcjonalna**
i realizowanymi w tekście funkcjonalna.

E. Spójność lokalną ocenia
sąsiedztwie zdaniami w akap
sobą ani logicznie, ani gram

F. Styl tekstu ocenia się ze

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachowa
wypowiedzi, sytuacji egz
odstępstwa od stosowno
- **częściowo stosowny**, d
w wypowiedzi pojawiają s
Mieszanie różnych stylów
- **niestosowny**, jeśli wypo

Styl wypracowania nie musi l

G. Poprawność językowa o
fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstruk
w jakim tekst jest pisany, np.
składniowe. Błędów logiczny

H. Poprawność zapisu ocer
tekstu) oraz ich **wagę** (błędy
interpunkcyjnej w zapisie słó
i klasyfikacja błędów interpur

in dodatkowy 2022 r.

la koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity
rządkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń).

podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści
etorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest

podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim
naczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze
(potok luźnych myśli, skojarzeń).

na **stosowność**.

zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku
nej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne

wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np.
zy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka.
iedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

wiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

łny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

na z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu,
ona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub
znaje się za błędy stylistyczne.

ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości
nierażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub
z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego
h Jerzego Podrackiego.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW ORTOGRAFICZNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

Komisja Dydaktyczna Rady Języka Polskiego ustaliła, że podstawą podziału błędów ortograficznych na błędy rażące i błędy drugorzędne są reguły ortograficzne. Do błędów ortograficznych rażących zaliczono:

- błędy w zakresie pisowni wyrazów z ó-u, rz-ż (w tym wyjątki od pisowni rz po spółgłoskach), ch-h;
- błędy w zakresie pisowni *nie* z różnymi częściami mowy;
- błędy pisowni zakończeń -ji, -ii, -i;
- błędy w pisowni wielką i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych);
- błędy w zakresie pisowni cząstki -by z osobowymi formami czasownika;
- błędy w zapisie przedrostków roz-, bez-, wes-, wz-, ws-;
- błędy w pisowni nosówek (ą, ę) oraz połączeń om, on, em, en.

Pozostałe odstępstwa od reguł ortograficznych, w tym m.in.: pisownię wyrażen przyimkowych, dzielenie wyrazów przy przenoszeniu do nowej linii, pisownię zakończeń -ski, -cki, -dzki, -stwo, -wstwo; pisownię przedrostków z-, s-, ś-; pisownię -by z pozostałymi częściami mowy postanowiono traktować jako błędy drugorzędne.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW INTERPUNKCYJNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. Rażące błędy interpunkcyjne:

- a) postawienie jakiegokolwiek znaku interpunkcyjnego na początku wiersza
- b) brak znaku interpunkcyjnego (głównie: kropki, wykrzyknika, pytajnika) na końcu wypowiedzenia pojedynczego lub złożonego
- c) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym, w którym części składowe są połączone bezpośrednio (np. *On idzie do kina, ja zostaję w domu.*)
- d) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie – przed spójnikiem (również z przyimkiem), zaimkiem, a także przed częścią nadrzędną (np. *Idź tam, dokąd ci każą.*)
- e) pominięcie przecinka przed imiesłowem zakończonym na -ąc, -szy
- f) pominięcie pierwszego przecinka (lub obu) w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie z częścią składową wplecioną (z tzw. zdaniem albo wyrażeniem wtrąconym) (np. *Auto, które oglądał, było za drogie.*)
- g) w wypowiedzeniu złożonym współrzędnie – pominięcie przecinka przed spójnikami przeciwstawnymi, wynikowymi, synonimicznymi (czyli łącznymi), np. *ale, lecz, jednak, więc, dlatego, czyli, to jest, to znaczy*, a także postawienie przecinka przed spójnikami łącznymi, rozłącznymi, wyłączającymi, np. *i, oraz, albo, lub, ani, ni*. Te same przepisy obowiązują w wypowiedzeniu pojedynczym – między składnikami połączonymi spójnikami
- h) pominięcie przecinka w zdaniu złożonym porównawczym (np. *Jest mądrzejszy, niż myślałam.*)
- i) postawienie dwukropka, przecinka lub średnika po skrócie, po którym należy postawić kropkę, także po takim skrócie, po którym kropki się nie stawia
- j) brak kropki po skrócie, po którym należy ją postawić, lub postawienie kropki po skrócie, po którym jej się nie stawia

- k) brak przecinka między jednorodnymi (równorzędnymi) składnikami (częściami zdania) szeregu, którego części składowe nie są połączone spójnikami, a także brak spójnika między składnikami powtórzonymi (np. *Kupiła w sklepie mąkę, cukier i inne produkty.*)
 - l) brak dwukropka przed przytoczeniem cudzych lub własnych słów
 - m) brak dwukropka przy wymienianiu tytułu dzieła, nazwy, terminu, jeżeli nie są one w tekście w inny sposób wyróżnione (np. kursywą lub cudzysłowem)
 - n) brak myślnika (otwierającego i zamykającego), ujmującego wyrazy lub wypowiedzenia wtrącone (*Uwaga: tę samą funkcję pełnią nawiasy albo przecinki*)
 - o) brak myślników (lub myślnika) wydzielających człony wtrącone w cytowany tekst oraz tekst odautorski w partiach dialogowych
 - p) brak cudzysłowu w tytułach publikacji, cytowanych wyrazach, zdaniach i wyrażeniach, jeżeli nie są one wyróżnione inaczej (np. kursywą).
2. Trzy błędy interpunkcyjne drugorzędne liczone są jako jeden błąd rażący.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA PRAC Z JĘZYKA POLSKIEGO UCZNIÓW ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

W pracy maturalnej z języka polskiego autorstwa zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, nie należy uwzględniać w ocenie następujących błędów:

- a) zmienionej kolejności liter w wyrazach,
- b) wstawionych dodatkowo liter w wyrazie, opuszczonych lub przestawionych liter,
- c) opuszczonego początku lub końca wyrazu,
- d) występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie,
- e) mylenia głosek „i” i „j”, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np.: *ę-em, ą-om*,
- f) mylenia przedrostków z przyimkami, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wklasie, zachwilę, napewno*,
- g) niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*,
- h) błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych.